

انگیزه‌ی دانش‌آموختگان کشاورزی دانشگاه شیراز برای خدمت در مناطق روستایی

وحید کریمی^۱ و غلامحسین زمانی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد

۲- استاد ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

چکیده

هدف این پژوهش بررسی عوامل موثر بر انگیزه دانش‌آموختگان کشاورزی برای خدمت در مناطق روستایی بود. این تحقیق از نظر روش، از نوع تحقیقات تحلیلی بوده که با استفاده از روش پیمایش اجرایی شد. جامعه آماری این پژوهش، ۳۰۰ تن از دانش‌آموختگان دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز در سال ۱۳۹۲ بودند که با استفاده از جدول مورگان و نمونه‌گیری تصادفی ۸۰ تن از آنها انتخاب شدند. ابزار سنجش این پژوهش پرسشنامه نیمه ساختارمند بود که روایی صوری آن به وسیله متخصصان و پایایی آن به وسیله ضریب کرنباخ آلفا بین $\alpha = 0.8 - 0.85$ برای متغیرهای مختلف مورد تایید قرار گرفت. نتایج بدست آمده از آزمون من وایتنی نشان داد که اختلاف معنی‌داری بین انگیزه مردان و زنان برای کار در روستا وجود دارد. همچنین یافته‌های حاصل از آزمون کروسکال والیس نشان‌دهنده وجود تفاوت معنی‌دار بین انگیزه دانش‌آموختگان با گرایش‌های گوناگون کشاورزی برای خدمت در مناطق روستایی بود.

کلید واژه‌ها: انگیزه خدمت، اشتغال در روستا، دانش‌آموخته کشاورزی

نویسنده‌ی مسئول: وحید کریمی

رایانامه: vakarimi69@gmail.com

دریافت: ۹۳/۱۱/۲۳؛ پذیرش: ۹۴/۵/۱۹

مقدمه

وجود نیروهای متخصص و کارا که محصول نهایی آموزش عالی فرض می‌شوند، از ابزار ضروری برای دستیابی به توسعه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است. اما نکته قابل توجه، رابطه‌ی پویای بین آموزش عالی و بازار کار است، چرا که به ترتیب وظیفه‌ی تربیت نیروی انسانی متخصص و کارا و به کارگیری آنان بر عهده دارند. چنان چه یکی از این دو، وظیفه‌ی خود را به خوبی به انجام نرساند، چرخه ناکامل مانده و انباشت نیروی انسانی متخصص و یا به عبارتی دانش آموختگان آموزش عالی پدید می‌آید که خود منشا چالش‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی فراوان است و دستیابی به توسعه را به تعویق می‌اندازد (فروزانی و زمانی، ۱۳۸۷). توسعه پایدار اقتصادی نیازمند بهره‌برداری بهینه از منابع تولیدی است. در صورتی که این منابع با بهره‌برداری کامل استفاده نشوند، بهره‌برداری از آنها ناکارآمد خواهد بود. در این میان، مهم‌ترین عامل، توسعه نیروی انسانی است که می‌تواند در دستیابی به توسعه پایدار دارای اهمیت ویژه‌ی باشد. بررسی شاغلان در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور نشان می‌دهد که بخش خدمات بیشترین فرصت اشتغال را برای تحصیل‌کردگان آموزش عالی فراهم کرده است و بخش صنعت و کشاورزی در ایجاد شغل چندان موفق نبوده‌اند (سحرده‌یوری، ۱۳۸۸). یکی از دلایل خدمت در روستاها وجود آرامشی است که در روستاها وجود دارد و مصونیت حق مالکیت زمین می‌تواند در انگیزه خدمت در روستا نقش داشته باشد (مولان، ۲۰۱۰). از آنجا که انگیزه، مفهومی انتزاعی است نمی‌توان انتظار داشت که صاحب‌نظران در مورد ماهیت آن اتفاق نظر داشته باشند. از این رو تعریف‌هایی بسیار پرشمار در مورد انگیزه بیان شده است که با مقایسه‌ی آنها چنین می‌توان استنباط کرد، که انگیزه حالت درونی و نوعی آمادگی است به جای این که عملی و علنی باشد. یعنی، انگیزه رفتار نیست بلکه پیش رفتار است. انگیزه ممکن است به صورت آمادگی کامل، از پنهان‌ترین تا مسکوت‌ترین عادات فراموش شده گرفته تا تنش و یا جنبشی که فعالانه تعیین‌کننده‌ی یک رشته رفتارهای در حال ظهور ما باشد (تبرائی و قاسمی، ۱۳۸۴).

عامل‌های انگیزشی عامل‌هایی هستند، که بر روی توانایی فراگیر و برانگیختن او برای کاربرد دانش و مهارت‌های جدید برای بهبود عملکرد، تأثیر دارند. انگیزه فردی برای یادگیری یک عنصر مهم در فرآیند به کارگیری یادگیری است (اسکات، ۲۰۱۰). امروزه بسیاری در سرتاسر جهان پذیرفته‌اند، انگیزه برای یادگیری در فرهنگ‌های افزایش می‌یابد که افراد می‌توانند سودمندی‌های کاربرد دانش برای دیگران را مشاهده کنند (بویتل و همکاران، ۲۰۰۹). یادگیری و انگیزش می‌بایست با هم به طور مؤثر برای ایجاد عملکرد عمل کنند (کلارک و همکاران، ۱۹۹۳). نومی (۱۳۹۱)، نیز انگیزش کشاورزان برای مشارکت در طرح‌های آبرسانی کنار رود ارس را در چهار سطح زیستی، هویتی، کامرانی و آرمانی مورد بررسی قرار داد و نتایج نشان داده است که انگیزه‌های آرمانی و کامرانی بیشترین انگیزه‌های هویتی و زیستی کمترین انگیزه برای مشارکت در طرح‌های آبرسانی بوده است.

زمانی و امیراردکانی (۱۳۸۲)، در باره‌ی دانش آموختگان رشته‌های کشاورزی نشان داد که همبستگی مثبت و معنی‌داری بین میانگین دیپلم و میانگین کارشناسی آنان وجود دارد. هم‌چنین همبستگی مثبت و معنی‌داری بین موفقیت تحصیل دانش آموختگان با موفقیت شغلی آنان وجود دارد. فنگ هوا (Feng, 2010)، در تحقیقی که در چین به منظور بررسی عیب‌های مهاجرت روستاییان به شهر انجام داد، به این نتیجه رسید که افراد تحصیل کرده‌گرایش بیشتری به مهاجرت به مناطق شهری دارند. حجازی (۱۳۷۷)، نشان داد که بین گرایش دانش آموختگان به کار در مناطق روستایی و میزان علاقه به رشته کشاورزی، اولویت انتخاب رشته در آزمون سراسری رضایت از محیط آموزشی و رضایت از خدمات دولتی، ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

همچنین، یافته‌های شمسیا نشان می‌دهند که طبقه اجتماعی افراد تا اندازه‌ی زیادی روی باورها، نگرش‌ها، ارزش‌ها، اولویت‌ها و انتخاب‌های افراد در مورد رشته تحصیلی و زمینه اشتغال آنان تأثیر می‌گذارد (حجازی، ۱۳۸۳). سچیتنی (۱۹۹۲)، بیان می‌کند که ناآگاهی و نبود شناخت دانش آموختگان از میزان فرصت‌های شغلی در زمینه کشاورزی، ممکن است

تحصیلی بیشتر دانش آموختگان رشته‌های کشاورزی مورد نظر پایین تر از حد متوسط بود. همچنین تحلیل مسیر نشان داد که از بین راهبردهای شناختی و فراشناختی تاثیرگذار بر انگیزه ی پیشرفت تحصیلی؛ راهبردهای برنامه ریزی، سازماندهی و تکرار و تمرین در یادگیری بیشترین تاثیر و راهبرد کنترل و نظارت کمترین تاثیر را بر انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش آموختگان داشته‌اند.

با توجه به آن چه مطرح شد هدف این پژوهش بررسی عامل‌های موثر بر انگیزش دانش آموختگان کشاورزی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز به خدمت در مناطق روستایی بود.

روش شناسی

این تحقیق از نوع تحقیقات علی-ارتباطی بود که با استفاده از روش پیمایش انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش ۳۰۰ تن از دانش آموختگان دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز در سال ۱۳۹۲ بودند. از میان جامعه آماری با استفاده از جدول مورگان و ضریب خطای ۵ درصد، ۸۰ نفر به عنوان نمونه آماری پژوهش انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در این بررسی تصادفی ساده بوده. ابزار سنجش مورد استفاده پرسشنامه نیمه‌ساختارمند بود که روایی شکلی آن توسط اعضای هیات علمی ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز مورد تایید قرار گرفت. برای سنجش پایایی ابزار سنجش از بررسی راهنما در بین جامعه مورد بررسی استفاده شد و سپس افراد این بررسی در نمونه‌گیری حذف شدند.

ضریب آلفای کربناخ برای مقیاس‌های مختلف پرسشنامه ۰/۸۵ - ۰/۸ به دست آمد. تجزیه و تحلیل داده با استفاده از نرم افزار SPSS_{win22} صورت گرفته است. متغیرهای مستقل مورد بررسی پرسشنامه شامل جنس، گرایش رشته تحصیلی، وضعیت تاهل، محل زندگی کنونی (شهر، روستا) و شغل پدر بود و متغیر وابسته، انگیزه دانش آموختگان برای اشتغال در بخش کشاورزی بود که در چهار دسته انگیزه‌های زیستی، کامرانی، هویتی و آرمانی به شرح زیر تقسیم بندی شدند.

انگیزه زیستی: انسان با انگیزه زیستی متمایل به تامین نیازهای مادی زندگی و علاقه‌مند به کسب روزی و درآمد

موجب دید منفی و گرایش کم آنان نسبت به یادگیری و اشتغال در بخش‌های عملی بخش کشاورزی بشود. شناخت دیدگاه‌های گوناگون دانش آموختگان و شرایط متفاوت آنان و سنجش تاثیر این شرطها بر انگیزه‌ی دانش آموختگان از عامل‌های مهمی است که سبب اتخاذ تدابیر بهینه در برنامه‌ریزی‌های آتی می‌شود. همچنین با درک صحیح از انگیزاننده‌ها می‌توان تقویت کننده‌ها و بازدارنده‌ها را شناخت و در جهت تقویت کننده‌ها یا رفع آن‌ها کوشید.

موحدی و چیدری (۲۰۰۶)، در رابطه با انگیزه دانش آموختگان به فعالیت‌های عملی کشاورزی، بیان می‌کنند که ویژگی‌های جمعیت شناختی دانش آموختگان شامل سن، جنس، معدل، تعداد سال‌های تحصیل در دانشکده، محل تولد و محل سکونت، شغل والدین و تجربه‌های پیشین کار کشاورزی بر میزان انگیزه دانش آموختگان به این فعالیت‌ها موثر می‌باشد. در خبرگزاری دانش آموختگان (ایسنا) (۱۳۹۳)، نرخ بیکاری دانش آموختگان کشاورزی ۲۴ درصد با شمار ۳۵ هزار تن است که بالاترین نرخ بیکاری در بین دانش آموختگان رشته‌های دانشگاهی است و این در حالی است که ساختار نیروی انسانی بخش کشاورزی بسیار نامناسب و غیر تخصصی بوده و تنها ۰/۶ درصد از شاغلان این بخش دارای تحصیلات دانشگاهی‌اند. شاه‌ولی و سروستانی (۱۳۹۳)، تحقیقی با هدف بررسی علاقه و استعداد تحصیلی دانش آموختگان رشته‌های کشاورزی و عامل‌های موثر بر آن انجام داده. و ۱۷۲۰ دانشجوی رشته‌های کشاورزی در مقطع تحصیلی کارشناسی دانشگاه‌های دولتی را مورد بررسی قرار دادند. یافته‌ها نشان دادند که حدود ۱۲ درصد از دانش آموختگان کشاورزی در آزمون ورودی دانشگاه‌ها، رشته‌های کشاورزی را به عنوان اولویت اول تا پنجم‌گزینه‌شان کرده‌اند.

همچنین، علاقه ی آنان به رشته ی انتخابی پس از ورود به دانشگاه رشد معنی داری پیدا کرده است. رستمی و علی آبادی (۱۳۹۳)، پژوهشی در زمینه ارزیابی نقش و تاثیر راهبردهای یادگیری شناختی و فراشناختی در پیش بینی انگیزه پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموختگان کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ انجام دادند و نتیجه‌گویای آن بود که، انگیزه پیشرفت

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که شمار ۴۰ تن از مجموع نمونه‌ها در گرایش های زراعت، باغبانی و آبیاری (گروه ۱)، ۱۰ نفر در گرایش گیاه پزشکی و خاکشناسی (گروه ۲) و ۳۰ نفر در گرایش ترویج و آموزش کشاورزی، اقتصاد کشاورزی و مکانیزاسیون کشاورزی (گروه ۳) مشغول به تحصیل بوده که از این شمار، ۴۰ تن زن و ۴۰ تن مرد بودند. ۸۶ تن یا ۹۵ درصد از نمونه‌ها مجرد و ۵ درصد متاهل بوده‌اند. محل سکونت ۶۳/۷ درصد از دانش آموختگان شهر و ۳۶/۳ درصد روستا بود. شغل ۲۷/۵ درصد از پدران دانش آموختگان کارمند، ۲۲/۵ درصد آزاد، ۱۰ درصد بازنشسته و ۴۰ درصد کشاورز بود.

است و در کسب درآمد بیشتر تلاشگر است.

انگیزه کامرانی: انسان در این نوع انگیزه به دنبال رفاه، آسایش، بهره‌گیری بیشتر از نعمت‌ها و زیبایی‌های طبیعت و تامین و ارضای هرچه بیشتر غرایز، لذت بردن از زندگی و به طور کلی شاد و مسرور زیستن است.

انگیزه هویتی: در این نوع انگیزه انسان تمایل فطری و طبیعی به حفظ منزلت، احترام، جلب توجه دیگران به خود و مورد تکریم واقع شدن دارد.

انگیزه آرمانی: در این نوع انگیزه انسان علاقه‌مند به رشد و رسیدن به آرزوهای گوناگون در زندگی است و این شرایطی است که در وی کشش را ایجاد، و در نتیجه به تلاش می‌کشانند.

جدول ۱- پراکنش پاسخ‌گویان بر پایه انگیزه (n=۸۰)

انگیزه	فراوانی	درصد	میانگین رتبه ای	انحراف استاندارد
زیستی	۸۰	۱۰۰	۱۰/۸	۳/۳۳
کامرانی	۷۵	۹۳/۷۵	۱۸/۹	۴/۳۳
هویتی	۷۹	۹۸/۷۵	۱۳/۷	۴/۲۵
آرمانی	۷۹	۹۸/۷۵	۱۴/۲	۳/۷۴

دامنه متغیرهای انگیزه‌ای بین ۴ تا ۲۰ بوده که دامنه انگیزه کل بین ۸ تا ۱۶ متغیر بوده است.

و مسئولیت‌پذیری انگیزه بالایی برای کار و فعالیت در مناطق روستایی دارند. همچنین دختران نیز به خاطر محدودیت‌های فرهنگی، اجتماعی و مانع‌های هنجاری گرایش و علاقه‌چندانی برای فعالیت در مناطق روستایی ندارند.

نتایج بدست آمده از آزمون من-ویتنی یو در جدول ۲ نشان داد که بین انگیزه‌های مختلف با جنس اختلاف معنی‌داری وجود دارد. همان‌گونه که در جدول زیر مشاهده می‌شود، میانگین تمامی انگیزه‌های مردان بیشتر از زنان می‌باشد. برای بیان بهتر می‌توان گفت دانش آموختگان پسر در رشته‌های کشاورزی به دلیل موقعیت اجتماعی

جدول ۲- تاثیر جنس در انگیزه دانش آموختگان کشاورزی و پسر برای فعالیت در روستا

انگیزه	جنس	میانگین رتبه	جمع رتبه	U	P
زیستی	مرد	۷۰/۶۵	۱۶۲۵	۱۹۲	۰/۰۰۱
	زن	۳۶/۸۷	۲۴۷۰		
کامرانی	مرد	۶۱/۹۱	۲۶۷۱	۳۹۳	۰/۰۰۱
	زن	۳۹/۸۷	۱۴۲۴		
هویتی	مرد	۶۷/۳۵	۲۵۴۶	۲۶۸	۰/۰۰۱
	زن	۳۸	۱۵۴۹		
آرمانی	مرد	۶۶/۵۷	۲۵۶۴	۲۸۶	۰/۰۰۱
	زن	۳۸/۲۷	۱۵۳۱		

روستایی به مراتب بیشتر از افراد مجرد می باشد. طبیعی است که دانش آموختگان کشاورزی متاهل برای تامین معاش و آسایش خود حاضر به فعالیت در مناطق روستایی می باشند. در مورد سایر انگیزه ها، تاهل تاثیرگذاری چندانی ندارد.

با توجه به داده های جدول ۳ در می یابیم که بین وضعیت تاهل و انگیزه ماندن در روستا در میان دانش آموختگان رشته های کشاورزی فقط در انگیزه های زیستی اختلاف معنی داری وجود دارد. به این معنا که انگیزه ی زیستی دانشجویان متاهل برای فعالیت در مناطق

جدول ۳- تاثیر تاهل در انگیزه دانش آموختگان کشاورزی برای فعالیت در روستا

انگیزه	جنس	میانگین رتبه	جمع رتبه	U	P
زیستی	مجرد	۳۹/۳۸	۲۴۰۲	۵۱۱	۰/۰۳۱
	متاهل	۵۲/۲۱	۱۲۵۳		
کامرانی	مجرد	۴۱/۹۵	۲۵۵۹	۶۶۸	۰/۵۳۲
	متاهل	۴۵/۶۷	۱۰۹۶		
هویتی	مجرد	۴۱/۰۲	۲۵۰۲/۵	۶۱۱/۵	۰/۲۳۲
	متاهل	۴۸/۰۲	۱۱۵۲		
آرمانی	مجرد	۴۱/۶۶	۲۵۴۱/۵	۶۵۰/۵	۰/۴۱۷
	متاهل	۴۶/۴۰	۱۱۱۳/۵		

در مناطق روستایی بالاتر است. نتایج بدست آمده یافته های تحقیقات دانکل برگر و همکاران را که در این راستا صورت پذیرفته تایید می کند. محل سکونت دانش آموختگان در انگیزه های آرمانی آنان برای کار در روستا تفاوت معناداری نداشت.

نتایج بدست آمده از آزمون من-ویتنی یو در جدول ۴ نشان می دهد که بین محل سکونت و انگیزه های زیستی، کامرانی و هویتی به اشتغال در روستا اختلاف معنی داری وجود دارد. به این ترتیب که انگیزه دانش آموختگان ساکن در مناطق روستایی انگیزه بالاتری نسبت به دانش آموختگان شهر نشین برای فعالیت

جدول ۴- تاثیر محل سکونت در انگیزه ی دانش آموختگان کشاورزی برای فعالیت در روستا

انگیزه	محل سکونت	میانگین رتبه	جمع رتبه	U	P
زیستی	شهر	۳۶/۴۷	۱۱۶۷	۶۳۹	۰/۰۱۵
	روستا	۵۰/۴۸	۲۹۲۸		
کامرانی	شهر	۳۶/۷۰	۱۱۷۴/۵	۶۴۶/۵	۰/۰۱۸
	روستا	۵۰/۳۵	۲۹۲۰/۵		
هویتی	شهر	۳۴/۷۳	۱۱۱۱/۵	۵۸۳/۵	۰/۰۰۴
	روستا	۵۱/۴۴	۲۹۸۳/۵		
آرمانی	شهر	۴۰/۳۹	۱۲۹۲	۷۶۴/۵	۰/۱۵۹
	روستا	۴۸/۳۲	۲۸۰۲		

و آموزش کشاورزی یا زراعت و گیاه پزشکی در دانشکده ی کشاورزی می خوانند برای اشتغال در روستا با هم تفاوت دارند.

آزمون کروس کالوالیس یک راهه در جدول ۵ نشان می دهد که بین سه گرایش تحصیلی، در تمامی انگیزه ها به جز انگیزه های آرمانی، تفاوت معنی داری وجود دارد. یعنی نوع گرایش تحصیلی دانش جویانی که ترویج

جدول ۵- تاثیر گرایش تحصیلی در انگیزه‌ی دانش آموختگان کشاورزی برای فعالیت در روستا

انگیزه	گرایش	میانگین رتبه	X ²	سطح معنا داری
زیستی	گیاه پزشکی	۲۶/۸۸	۴۹/۱۱	۰/۰۲
	زراعت	۴۱/۷۲		
	ترویج و آموزش	۵۸/۱۱		
کامرانی	گیاه پزشکی	۳۵/۰۶	۵۲/۳۸	۰/۰۲
	زراعت	۳۷/۶۹		
	ترویج و آموزش	۶۳/۵۴		
هویتی	گیاه پزشکی	۴۳/۵۰	۶۱/۶۷	۰/۰۱
	زراعت	۳۶/۶۶		
	ترویج و آموزش	۶۳/۱۳		
آرمانی	گیاه پزشکی	۴۵/۱۳	۲۵/۴۷	۰/۲۳
	زراعت	۳۷/۱۶		
	ترویج و آموزش	۶۱/۷۰		

نتیجه‌ی آزمون کروسکال والیس نشان داد که بین شغل زیستی، تفاوت معنی داری وجود ندارد. پدر و انگیزه دانش آموختگان، به جز در مورد انگیزه های

جدول ۶- تاثیر شغل پدر در انگیزه‌ی دانش آموختگان کشاورزی برای فعالیت در روستا

انگیزه	شغل	میانگین رتبه	X ²	سطح معنا داری
زیستی	کارمند	۱۷/۹	۴۵/۱۶	۰/۰۴
	آزاد	۱۲/۵		
	بازنشسته	۸/۹		
	کشاورز	۱۴/۳		
کامرانی	کارمند	۱۴/۹	۷/۱۹	۰/۸۱
	آزاد	۱۲/۵		
	بازنشسته	۸/۹		
	کشاورز	۱۴/۱۳		
هویتی	کارمند	۱۷/۹	۶/۰۸	۰/۸۸
	آزاد	۱۲/۵		
	بازنشسته	۸/۹		
	کشاورز	۱۴/۳		
آرمانی	کارمند	۱۷/۹	۱۶/۱۷	۰/۴۹
	آزاد	۱۲/۵		
	بازنشسته	۸/۹		
	کشاورز	۱۴/۳		

بحث و نتیجه‌گیری

تاثیر معنی داری داشته باشند که با بررسی دقیق آنها می‌توان راهکارهای اصولی ای را برای بهبود انگیزه به فعالیت در روستا برگزید.

نتایج به دست آمده نشان می‌دهند که بیشترین انگیزه در بین دانش آموختگان دختر و پسر برای اشتغال

این تحقیق با هدف بررسی انگیزش دانش آموختگان کشاورزی دانشگاه شیراز نسبت به اشتغال در مناطق روستایی انجام شده است. متغیرهای بسیاری می‌تواند بر انگیزه دانش آموختگان به خدمت در مناطق روستایی

که افراد ساکن در مناطق روستایی انگیزه بالاتری برای اشتغال در بخش تولید کشاورزی دارند که در این رابطه آموزش عالی می‌توان پذیرش دانش آموختگان ساکن مناطق روستایی را افزایش دهد.

نتایج به دست آمده بین وضعیت تاهل و انگیزه ماندن در روستا، انگیزه زیستی دانش آموختگان متاهل نسبت به دانش آموختگان مجرد بیشتر هست. این وزارت در این زمینه می‌تواند با بالا بردن امکان اشتغال برای دانش آموختگان متاهل، افزایش حقوق و مزایا و ایجاد امنیت شغلی برای آنان موجب تأمین انگیزه زیستی دانش آموختگان متاهل نیز می‌شود چراکه اهمیت این انگیزه بسیار زیاد و شاید بتوان گفت پیش‌نیازی برای دیگر انگیزه‌ها به شمار آید.

در روستا در دانش آموختگان پسر بوده است. در این رابطه وزارت علوم تحقیقات و فناوری می‌تواند امکان ورود پسران را در گرایش‌های کشاورزی نسبت به دختران، برای استفاده هر چه بهتر از این نیروهای انسانی با انگیزه در مناطق روستایی افزایش دهد.

بین گرایش به اشتغال در بخش روستایی و گرایش‌های تحصیلی دانش آموختگان تفاوت معنی‌داری به دست آمد که نشان می‌دهد دانش آموختگان گرایش ترویج و آموزش کشاورزی انگیزه بیشتری برای اشتغال برای فعالیت در مناطق روستایی دارند. در این رابطه آموزش عالی می‌تواند امکان ورود دانش آموختگان را با در نظر گرفتن پیش‌نیازها برای ورود به این گرایش آسان‌گری کند.

بین محل سکونت و انگیزش برای اشتغال در مناطق روستایی تفاوت معنی‌داری دیده می‌شود به گونه‌ای

منبع‌ها

- بهرامی، ف. (۱۳۸۰). اثربخشی برنامه‌های آموزشی دوره کارشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز از دید دانش آموختگان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز.
- تبرائی، م.، قاسمی، م. (۱۳۸۴). بررسی نگرش دانشجویان کشاورزی به اشتغال در مناطق روستایی و عوامل موثر بر آن. مطالعه موردی دانشکده کشاورزی ناطق روستایی. علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، صص ۴۰-۴۹.
- حجازی، ی. (۱۳۸۳). نقش عوامل اقتصادی اجتماعی در موفقیت تحصیلی و عملکرد شغلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه تهران. نامه علوم اجتماعی، صص ۲۳.
- حجازی، ی. و سعدی، ح.ا. (۱۳۷۷). سنجش گرایش دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران به کار در مناطق روستایی. علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، صص ۴۰-۴۹.
- حسینی ابری، س. (۱۳۷۸). روستا در مفهوم واقعی آن. فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، صص ۵۲-۵۳.
- خبرگزاری ایسنا. (۱۳۹۳). آمار بیکاران دانش آموختگان رشته‌های کشاورزی. قابل دستیابی در: <http://www.isna.ir/fa/news/930714075>
- ده یوری، س.، حسینی، م.، حسینی، ف. (۱۳۸۷). بررسی وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان تحصیلات تکمیلی رشته‌های کشاورزی دانشگاه تهران (پردیس کرج). تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، صص ۳۹.
- رستمی، ف.، علی‌آبادی، و. (۱۳۹۳). تاثیر راهبردهای یادگیری شناختی و فراشناختی در پیش‌بینی انگیزه‌ی پیشرفت تحصیلی دانشجویان کشاورزی. فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی. صص ۶۷-۷۶.
- شاه ولی، م.، عابدی سروستانی، ا. (۱۳۹۳). عامل‌های موثر بر علاقه و استعداد تحصیلی دانشجویان رشته‌های کشاورزی. فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی. صص ۱۶-۳۰.
- شاهرودی، ع.، فرهادیان، ه. و چیدری، م. (۱۳۸۶). نگرش دانشجویان کشاورزی پیرامون حرفه‌ی کشاورزی، مجله علوم کشاورزی ایران، صص ۱۱-۱.
- فروزانی، م.، و زمانی، غ. (۱۳۸۷). بررسی وضعیت اشتغال با رویکرد برنامه‌ریزی پودمانی برای دانش آموختگان دختر

رشته‌های کشاورزی: مطالعه موردی استان فارس. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ص ۷۵-۹۵.
نومی، س. (۱۳۹۱). عوامل مؤثر بر میزان رضایت بهره‌برداران از خدمات شرکت آب منطق‌های آذربایجان شرقی. مورد
مطالعه: طرح‌های زودبازده کنار رود آرس. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز.

Cecchettinin, C. L., Sommer, R. Leising, J. G. (1992). Australian students' perception of agricultural careers. *Journal of Agricultural Education*, 33(4), 18-23.

Feng, Hu. (2010). Circular migration, or permanent stay? Evidence from China Rural-Urban migration, University of Science and Technology Beijing, China.

Movahedi, R. and Chizari, M. (2006). Study on attitude and perceptions of agricultural undergraduate students of Bu. Ali Sina University toward agri-science. 22nd Annual Conference proceedings (AIAEE), clear water Beach, Florida, 424-429.

Mulan, K. (2010). Land Tenure Arrangements and Rural-Urban migration in China, North Carlion State University, Raleigh NC, USA.

Clark, C., Dobbins, G. H., & Ladd, R. T. (1993). Exploratory field study of training motivation: Influence of involvement. *Group & Organization Management*, 18(3), 292-307.

Scott, L. N. (2010). A study on the relationship between ability, motivational and work environmental influences and the degree of transfer of learning of new trainers. PhD thesis, Capella University.

Boitel, C., Farkas, K., Fromm, L., & Hokenstad, M. C. (2009). Learning transfer principles in a comprehensive integration model. *Journal of Teaching in Social Work*, 29(4), 400417

Motivation to Work at Rural Areas as Perceived by Agricultural Graduates of Shiraz University

V. Karimi¹, Gh.H. Zamani²

1- M.Sc. Graduate of Agriculture Extension and Education, College of Agriculture, Shiraz University, Shiraz, Iran

2- Professor of Agriculture Extension and Education, College of Agriculture, Shiraz University, Shiraz, Iran

Abstract

The aim of this study was to investigate factors affecting motivation of agricultural graduates to work in the rural areas. A survey was conducted among including 300 agricultural graduates from Shiraz University in 2013, who 80 people were selected using random sampling. Data were collected through a semi-structured questionnaire which its face validity was confirmed by experts. Also, the questionnaires were subjected to reliability test. $\alpha=0.8$ to 0.85 were the values found for the Cronbach Alpha's coefficients. The results of Mann-Witney U- test revealed that there was a significant difference between motivation of male and female to work in the rural areas. Moreover, the results of Kruskal-Wallis test showed that there were significant differences between motivations of graduates from different fields of agricultural study to work in the rural areas.

Index Terms: Motivation, working in the rural areas, agricultural graduates

Corresponding Author: V. Karimi

Email: vakarimi69@gmail.com

Received: 12/02/2015 ; **Accepted:** 10/08/2015